

Gráfelméleti alapfogalmak: **csúcs, él, diagram, fokszám**. Egyszerű gráf, irányított gráf, véges gráf, komplementer gráf, reguláris gráf, él/csúcsstörles, élhozzáadás, (feszítő/feszített) részgráf, izomorfia, élsorozat, séta, út, kör, **összefüggő gráf**, komponens. kézfogás-lemma.

Gráfelméleti alapfogalmak:

• **csúcs, élek:**

- V a G csúcsainak ((szög) pontjainak) halmaza.
- E pedig G éleinek halmaza.
- $G=(V,E)$ egyszerű irányítatlan gráf ha $V \neq \emptyset$ és $E \leq \binom{V}{2}$, ahol $\binom{V}{2} = \{\{u, v\} : u, v \in V, u \neq v\}$

• **Diagram:** A $G = (V, E)$ gráf **diagramja** egy olyan lerajzolása, melyben a csúcsoknak (síkbeli) pontok felelnek meg, éleknek pedig a két végpontot összekötő, önmagukat nem metsző görbék.

• **Fokszám:**

- $v \in V(G)$ esetén a v -re illeszkedő élek száma a v fokszáma.
- A G gráf csúcsának $d(v)$ foka a v végpontú élek száma (hurokél kétszer számít).

• Egyszerű gráf: ha egy gráf nem egyszerű, akkor lehetnek párhuzamos élei, hurokélei.

• Irányított gráf: Az **irányított gráf** olyan gráf, aminek minden éle irányított.

• Véges gráf: $G = (V, E)$ **véges gráf**, ha V és E is véges halmazok.

• Komplementer gráf:

- A G egyszerű gráf **komplementere** $\overline{G} = (V, \binom{V}{2} \setminus E(G))$.
- Két csúcs pontosan akkor szomszédos G -ben, ha a fokszámai megegyeznek vagy, ha minden csúcsának foka ugyan annyi.

• Reguláris gráf: k -reguláris, ha minden csúcsának pontosan k a fokszáma.

• Él/Csúcsstörles:

Feszítő részgráf (éltöréssel kapható gráf), $G = (V, E)$ gráf $e \in E$ és $v \in V$ akkor $G - e = (V, E \setminus \{e\})$ az éltörés eredménye.

Feszített részgráf: (csúcsstörésekkel kapható gráf), csúcsstöréssel keletkező $G - v$ gráfhoz V -ből töröljük v -t, E -ből pedig a v -re illeszkedő éleket.

Részgráf: él- és csúcsstörésekkel kapható gráf.

• Izomorfia: A G és G' gráfok akkor **izomorfak**, ha mindkét gráf csúcsai úgy számozhatók meg az 1-től n -ig terjedő egész számokkal (alkalmas n esetén), hogy G bármely két u, v csúcsa között pontosan annyi él fut G -ben, mint az u -nak és v -nek megfelelő sorszámu csúcsok között G' -ben. Jelölése: $G \cong G'$.

• Élsorozat: $(v_1, e_1, v_2, e_2, \dots, v_k, e_k, v_{k+1})$, ahol $e_i = v_i v_{i+1} \forall i$. (Tulajdonképp egyik csúcsból eljutunk egy másik csúcsba mindig élek mentén haladva.)

• Séta: olyan élsorozat, amelyikben nincs ismétlődő él.

• Út: olyan élsorozat, amelyikben nincs ismétlődő csúcs.

• Kör: $u = v$, ha a kezdő (és vég)pontot nem akarjuk megnevezni, akkor **zárt élsorozatról**, **körsétáról** ill. **köréről** beszélünk.

• **Összefüggő gráf:**

- A G irányítatlan gráf **összefüggő**, ha $u \sim v, \forall u, v \in V(G)$ (ha bármely két pontja között vezet séta), ha bármely két csúcsa között vezet út G -ben (ha egy komponense van).
- A G irányított gráfot akkor mondjuk **erősen összefüggőnek**, ha G bármely $u, v \in V(G)$ esetén van **irányított uv -út** G -ben.
- **gyengén összefüggő**, ha a G -nek megfelelő irányítatlan gráf, összefüggő.

• Komponens:

- (1) $K \subseteq V(G)$ pontosan akkor komponense G -nek, ha K -ból nem lép ki éle G -nek, de $\forall v, v' \in K$ esetén $v \sim v'$. (A komponensen belül el lehet jutni minden csúcsból minden csúcsba.)
- (2) Minden G irányítatlan gráf csúcshalmaza egyértelműen bomlik fel G komponenseinek diszjunkt uniójára.
- A G komponense alatt sokszor nem csupán a G csúcsainak egy K részhalmazát, hanem a K által feszített részgráfot értjük.
 - $K \leq V(G)$ a G gráf komponense, ha bármely $u, v \in K$ között létezik G séta, de nem létezik uv -séta, ha $u \in K, v \in V(G) \setminus K$. (**Minden gráf egyértelműen bontható komponensekre.**)
- **Kézfogás-lemma:** Ha $G = (V, E)$ véges, nem feltétlenül egyszerű gráf, akkor $\sum_{v \in V} d(v) = 2|E|$, azaz a csúcsok fokszámösszege az élszám kétszerese.
- A KFL bizonyítása:** Készítsük a G' digráfot úgy, hogy G minden élét egy oda-vissza irányított élpárral helyettesítsük. Ekkor $\sum_{v \in V} d_G(V) = \sum_{v \in V} \delta_{G'}(v) = |E(G')| = 2|E(G)|$
- Megj:** Úgy is bizonyíthattuk volna a kézfogás-lemmát, hogy egyenként húzzuk be G -be az éleket. Üresgráfokra a lemma triviális, és minden egyes él behúzása pontosan 2-vel növeli a kétszeres élszámot és a csúcsok fokszámösszeget is.
- **Általánosított kézfogás-lemma:** Tetsz. $G = (V, E)$ véges irányított gráfra $\sum_{v \in V} \delta(v) = \sum_{v \in V} \rho(v) = |E|$, azaz a csúcsok ki- és befokainak összege is az élszámot adja meg. **Megj:** Úgy is bizonyíthattuk volna az általánosított kézfogás-lemmát, hogy egyenként húzzuk be G -be az éleket. 0-elű (üres)gráfokra a lemma triviális, és minden egyes él behúzása pontosan 1-gyel növeli az élszámot is és a ki/befokok összegét is.